

конкурентоспроможність продукції підприємства, його прибутковість, фінансовий стан тощо. Такі завдання є перспективою подальших досліджень у цьому напрямі.

1. Бурда Н. В. Роль підвищення кваліфікації персоналу підприємства в його ефективному використанні / Н. В. Бурда // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2012_4/90.pdf.
2. Головань М. С. Компетентнісна модель випускника економічного ВНЗ напряму підготовки «Фінанси і кредит» / М. С. Головань // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/111/1/Holovan_3.pdf.
3. Гура О. І. Психолого-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: теоретико-методологічний аспект: монографія / О. І. Гура. – Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2006. – 332 с.
4. Кривцова В. М. Вища освіта та Болонський процес: конспект лекцій / В. М. Кривцова, Н. М. Колісниченко. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2005. – 172 с.
5. Крушельницька О.В. Управління персоналом: навч. посіб. / О. В. Крушельницька, Д. П. Мельничук. – Вид. друге, перероб. й доп. – К.: Кондор, 2005. – 308 с.
6. Нечіпор С. В. Класифікація предметних компетенцій майбутніх кваліфікованих робітників / С. В. Нечіпор // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/4_SND_2012/Pedagogica/5_100537.doc.htm.
7. Обривкіна О. М. Підвищення педагогічної майстерності викладачів економічного профілю університету: теоретико-прикладний аспект: навч.-метод. посіб. / О. М. Обривкіна. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2011. – 236 с.
8. Рашкевич Ю. Кваліфікація. Як ми її розуміємо? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vnz.org.ua/statti/1782-kvalifikatsija-jak-my-yui-rozumieto>.
9. Родигіна І. В. Типологія компетентностей / І. В. Родигіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nsod/2008_1/Rodigina.pdf.
10. Чернова Т. Ю. Розвиток професійної компетентності заступника директора з навчально-виробничої роботи професійно-технічного навчального закладу: метод. рекомендації / Т. Ю. Чернова. – Хмельницький: ХНУ, 2010. – 98 с.

УДК: 339.13:004

О.І. Пальчук

Київський національний університет технологій та дизайну

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ПІДХОДИ ДО БІЗНЕСУ

© Пальчук О.І., 2012

Досліджено особливості інформаційної економіки, вплив новітніх процесів у суспільстві на підприємництво та принципи ведення бізнесу, розглянуто процеси інформатизації українського суспільства.

Ключові слова: інформаційні технології, бізнес, інформаційна економіка, інформатизація, нова економіка.

О.І. Palchuk

Kyiv National University of Technologies and Design

THE INFLUENCE OF INFORMATION TECHNOLOGY ON APPROACHES TO BUSINESS

© Palchuk O.I., 2012

The specific characters of information economy are investigated in the article. The influence of new processes in society on approaches to business is considered. Author also analyzes the informatization of Ukrainian society and its perspectives.

Key words: information technology, business, information economy, informatization, new economy.

Постановка проблеми. Економіка знань передовсім пов'язана з розвитком інформаційних технологій, що охопили більшість сфер людської діяльності, відкрили можливості масового

використання культурного та духовного надбання глобалізованого світу та миттєвого обміну знаннями як науково-технічного, так і гуманітарного змісту.

В основу нової економіки – економіки знань покладено знання, що мають інформаційну основу та втілюються в інноваціях, які в економіках розвинених країн забезпечують домінуючу частину приросту ВВП [1]. Індустрія інформатизації та інформаційних послуг є однією з тих, що розвивається у світовій економіці найшвидше, а за дохідністю конкурує з паливно-енергетичним комплексом, автомобілебудуванням та сільським господарством.

Сьогодні економічна теорія не може дати відповідь на питання, які поставила перед нею інформаційна економіка: як забезпечити сталий розвиток та регулювання в нових умовах. Нові виклики змінюють міжнародні економічні відносини, а поширення інформатизації супроводжується зміною підходів до ведення бізнесу. Змінюються бізнес-моделі, переглядаються бізнес-процеси, формується нова корпоративна культура та стосунки з клієнтами й партнерами.

Науковці всього світу досліджують стратегічні виклики нової економіки, проте вплив інформаційної економіки на бізнес, на наш погляд, висвітлено недостатньо.

Аналіз публікацій. Серед зарубіжних вчених, що вивчали окремі питання впливу інформатизації на ведення бізнесу, слід виділити таких нобелівських лауреатів, як Джозеф Стигліц, Майкл Спенс, Джордж Акерлоф, Деніел Канеман, Томас Сарджент, Крістофер Сімс.

Вагомий внесок у розроблення питань змін підходів до бізнесу в інформаційній економіці зробили такі вітчизняні науковці, як: Ю. Пахомов, Я. Жаліло, А. Гальчинський, В. Будкін, С. Сіденко, В. Геєць, В. Семиноженко, Б. Кваснюк.

Мета статті. Дослідити особливості інформаційної економіки, вплив новітніх процесів у суспільстві на підприємництво та підходи до бізнесу. Виокремити роль нашої країни в процесі інформатизації.

Виклад основного матеріалу. Відмітною рисою сучасного світового господарства є входження в нову фазу економічного розвитку, яка надає нові можливості для здійснення підприємницької діяльності. Конкуренція, що постійно зростає, ставить перед компаніями першочергове завдання доступу широкого кола споживачів до інформації та зменшення витрат. Закінчилися часи інертних змін, довготривалих планувань на основі квартальних чи річних звітів. Сьогодні бізнес потребує миттєвої реакції.

Революційними темпами зростає кількість користувачів Інтернету, яка на початку 90-х років не перевищувала 70 тис. користувачів [2], а на кінець 2011 р., за даними Міжнародного телекомунікаційного союзу, вже сягала 2,1 млрд. осіб. [3]. Розмір української аудиторії користувачів Інтернету 2009 р. становив майже 12 мільйонів осіб. 2011 року ця кількість зросла до 15 мільйонів [4], тобто близько третини (33 %) жителів України. Наша країна входить до першої десятки країн Європи за кількістю інтернет-користувачів. Для прикладу, в США користуються всесвітньою мережею 69,6 % населення країни, в Німеччині 61,3 %, у Великобританії 50,3 %, Франції 50,3 %, Польщі (29,9 %) та в Росії (16,5 %). У країнах Європейського Союзу середній показник становить 50,9 % (динаміку зростання кількості інтернет-користувачів в Україні наведено на рис.1).

Процеси глобалізації та зменшення державного регулювання дають змогу сучасним суб'єктам підприємницької діяльності надавати ширший асортимент продуктів і послуг. Ефективне функціонування на тлі зростання конкуренції стає все складнішим завданням. Активно розвивається електронний бізнес. Зміни відбуваються як на макро-, так і на мікрорівнях. На мікрорівні ми спостерігаємо появу підприємництва нового типу, що функціонує в мережі Інтернет, часто навіть не маючи реального офісу та матеріальних активів і використовуючи територіально відокремлених осіб, що працюють окремо, незалежно один від одного. Замовлення та оплата товарів і послуг відбувається за допомогою Інтернету, що значно знижує операційні витрати. Швидкість зростання та розвитку онлайн-бізнесу не порівнювана з традиційними бізнесами. Так, наприклад, компанія з продажу знижок «Групон» досягла обороту 1 млрд дол. США менше ніж за

два роки. Для традиційного (офлайн) бізнесу така швидкість зростання є неймовірною. Інтернет дає змогу розпочати бізнес з дуже невеликими інвестиціями. Неможливо порівняти витрати на відкриття традиційного магазину та магазину онлайн. Крім того, онлайн-бізнес здійснюється в режимі цілодобового функціонування та екстериторіально.

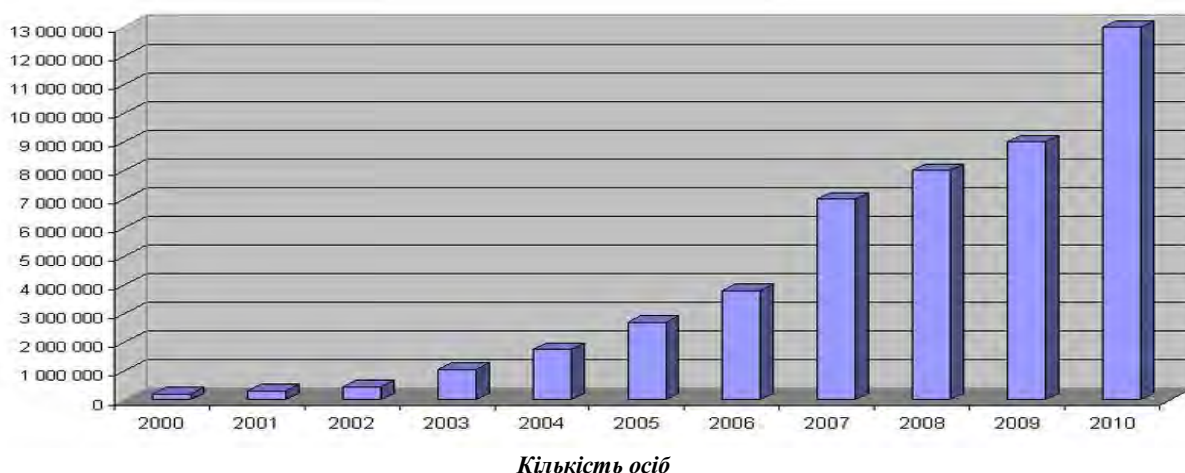

Рис. 1. Динаміка зростання кількості інтернет-користувачів в Україні [5]

На макрорівні ми говоримо про появу нової галузі економіки – інформаційної індустрії, основним компонентом якої є знання. Нині найдинамічніше зростають послуги, пов'язані з обслуговуванням інформаційної економіки: виробництво комп'ютерів та комплектуючих, мобільних гаджетів, розроблення програм та комп'ютерних ігор, здійснення послуг з їх обслуговування, зв'язок, телефонія, телебачення, індустрія розваг.

Цілий ряд послуг сьогодні можна надати лише за допомогою інформаційної інфраструктури (аудіо-, фото-, відеоматеріали, програмне забезпечення, продаж електронних книг, підписка на періодичні видання онлайн тощо) [6]. Зважаючи на це, можемо відзначити виникнення нового, вільного від традиційних податкових та митних зборів ринку.

Щодо української економіки, спостерігається висока динаміка зростання користувачів соціальних мереж, зокрема, користувачів соціальної мережі Фейсбук. В Україні на грудень 2011 р. їх нараховувалося 1 686 500, що становить 3,7 % населення [7]. Велика кількість осіб використовують Фейсбук не лише для поширення новин про особисте життя, а й для просування свого бізнесу та політичних ідей, обміну валюти, надання різноманітних послуг, продажу товарів, пошуку бізнес-партнерів та нових можливостей бізнесу. Все це дає нам змогу говорити про появу інформаційної економіки та неефективність традиційних підходів до її регулювання.

Динамічність бізнесу та поступове його перенесення онлайн приводить до усвідомлення необхідності внесення змін до податкової політики. Як відомо, капітал рухається туди, де для нього створено найкращі умови, а в умовах об'єднання всього світу в один глобальний ринок, можливостей вільного доступу до товарів та послуг світового ринку перетоку капіталів уникнути неможливо. Саме тому слід замислитись про створення для нього сприятливого середовища, зменшення податкового навантаження та зниження регулювання підприємництва.

Варто зазначити, що більшість вітчизняних чиновників, говорячи про зростання економіки, оперують показником темпів зростання ВВП. Водночас, потрібно розглядати не лише темпи зростання, а й структуру ВВП. Так, у 2011 р., за даними ООН, світовий ВВП зріс на 2,8 % і досяг 15,2 трлн. дол. США. Серед найбільших економік світу за приростом ВВП за 2010 рік лідерами стали Китай (9,2 %), Індія (6,8 %), Туреччина (4,7 %), Індонезія (4,6 %). В середньому в світі ВВП на душу населення у 2010 р. становив 9216 дол. США (в Україні – 3007 дол. США) [7]. Щодо структури, переважна частина у світовому ВВП на кінець 2010 р. припадала на сферу послуг – 79,6 %, промисловість – 19,2 %, сільське господарство – 1,2 % [8]. Зі структури ВВП розвинених країн видно, що економіка зростає передовсім за рахунок збільшення частки сектору послуг.

Крім нашої країни, жодна країна світу не декларує розвиток сільського господарства як пріоритетну галузь економіки. В структурі виробництва розвинених країн домінують високо-технологічні виробництва, зокрема виробництво комп'ютерів, телекомунікація, медичне обладнання, виробництво техніки.

Розрив між багатими та бідними країнами зростає з року в рік. Розвинені країни, усвідомивши величезне значення освіти та знань, істотну частину бюджетних коштів витрачають саме на ці сфери. Так, США програмою розвитку на найближчі роки оголосили розвиток у галузі освіти, адже добра освіта нині – не лише дорога для отримання можливостей, а необхідна умова розвитку економіки.

Кожна держава, усвідомивши та оцінивши свої переваги, буде власну бізнес-модель. Україна, маючи величезний науковий потенціал, незважаючи на сьогоднішню відсталість, може цим ефективно скористатися.

Висновки. Інформаційна економіка призвела до значних змін в сучасному світі. Інформаційні та комунікаційні технології стали надзвичайно важливою частиною інфраструктури суспільства. У наш час вони визначають не лише економічний і соціальний прогрес, а й конкурентоспроможність країни загалом, її місце та роль у світовій економіці, здатність до демократичних перетворень, свободу слова тощо.

За умови вільного та миттєвого доступу до величезного пласту світової інформації ми говоримо про нову економіку, основану на знаннях та технологіях. Підприємство отримало новий поштовх до розвитку. Капітали, що вільно переміщуються світовим фінансовим простором, викликають проблеми ефективності регулювання. Поряд з цим загострюються питання безпеки. Перед державами постало нове завдання – регулювання інформаційної економіки та бізнесу. Від його ефективності залежатиме не лише економічний розвиток країни та покращення життя кожного громадянина, а й перспективи зростання і місце країни у світовому глобальному просторі.

1. *Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: в 3 т. /за ред. акад. НАН України В.М. Гейця, акад. НАН України В.П. Семиноженка, чл.-кор. НАН України Б.Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007.* 2. *Стрельцов А.А. Обеспечение информационной безопасности. Теоретические и методологические основы / под ред. В.А. Садовниченко и В.П. Шерстюка. – М.: МЦНМО, 2002. – 86 с.* 3. <http://tsn.ua/svit/kilkist-internet-koristuvachiv-nablizilasya-do-2-milyardiv.html>.; 4. <http://uk.wikipedia.org>. 5. <http://www.internetworldstats.com/europa2.htm#ua>. 6. *Лугачев М.И., Смирнов С.Н. Становление электронного бизнеса в России / Влияние информационных технологий на национальную безопасность. – М.: 2527 июня 2001 г.* 7. *World development indicators database World Bank. Accessed on December 21? 2011 (Data refer mostly to the year 2010);* 8. *Світовий банк [електронний ресурс] – Режим доступу: www.worldbank.org.*